

OSUND KONKURRENS INOM BISTÅNDET

Statligt subventionerad tjänsteexport riskerar att konkurrera ut en privat tjänstesektor som framgångsrikt bidragit till ett effektivt bistånd de senaste decennierna. Detta går tvärt emot riskdagens intentioner hur statlig verksamhet ska bedrivas.

Politiken för Global Utveckling (PGU)

PGU lägger fast att "offentliga aktörer på nationell, regional och lokal nivå i ökad utsträckning ska engageras för att bidra till rättvis och hållbar global utveckling". Detta är naturligtvis mycket positivt. Vad gäller myndigheternas ansvar så är det viktigaste i PGU målsättningen om kongruens inom olika politik-områden; där varje myndighet i sin egen verksamhet och i sina internationella kontakter ska ha en politik som inte står i strid med en annan myndighets internationella agerande och i linje med den av regeringen fastlagda politiken.

När olika myndigheter ska engageras i det direkta utvecklingssamarbetet så bör formerna vara sådana att andra som också nämns i PGU som "aktörer" inte riskerar att konkurreras ut på grund av ojämlika villkor. Vi ser därför med oro på att Sida ingått avtal med flera svenska myndigheterna att bedriva uppdragsverksamhet för Sida på ett sätt som gör att den privata sektorn slås ut.

Uppdragsverksamhet på ojämna villkor

Sida föreslog i en skrivelse till regeringen 2005 om "Offentliga aktörers medverkan i internationellt utvecklingssamarbete" att myndigheter som bedriver tjänsteexport ska befrias från lönsamhetskrav och att även kravet på full kostnadstäckning bör ifrågasättas för att myndigheterna ska kunna hävda sig inom det internationella utvecklingssamarbetet.

Sida bistår idag med medel till myndigheterna för kompetensutveckling, administration av projekt och för att de ska utveckla projekt som passar dem. Genom riktade subventioner till myndigheterna bidrar Sida till att slå ut svenska företag som specialiserat sig inom samma område. Swedish Consultants bedömer inte att verksamheten skulle hålla inför en granskning utifrån krav på konkurrensneutralitet.

Sedan 2004 har Sida ingått ramöverenskommelser och avtal med flera myndigheter. Verket har valt en linje att "eftersträva ett ökat antal ramöverenskommelser som ger ökat ansvar till myndigheter som har större uppdrag inom biståndet". Avtalen möjliggör för Sida att avstå från upphandling, men när Sida *ger* dessa uppdrag till myndigheten *avstår* man samtidigt från att konkurrensupphandla företag som kan erbjuda samma tjänster.

Enligt Sida egna upphandlingsregler gäller följande för "Köp inom staten".

- Vid köp inom staten gäller inte LOU. Sidas samarbete med annat statligt verk kan ske genom överenskommelse utan föregående upphandling.
- I de fall den av Sida eftersökta kompetensen även finns utanför staten bör upphandling ske enligt gängse upphandlingsprinciper.

Swedish Consultants anser att ramöverenskommelserna och deras tillämpning strider mot de grundläggande principer som riksdagen fastslagit när det gäller renodling av statlig verksamhet och statliga myndigheters agerande på marknaden.

Utnyttja privat och offentlig sektor

Det finns kompetens och kunskaper inom svenska myndigheter som kan och bör användas inom det svenska utvecklingssamarbetet. Att utveckla en avtalsmekanism, där privata företag som bedriver internationell uppdragsverksamhet kan anlita personal från olika myndigheter, vore ett sätt att använda kompetensen som finns hos myndigheterna utan att slå ut den privata tjänstesektorn.

Swedish Consultants att Sida har ett strategiskt ansvar för om det ska finnas privata företag med hög kompetens för tjänsteexport inom utvecklingssamarbetet. Sida har också ansvar för att alla tjänster som verket finansierar ska ha högsta möjliga kvalitet.

Konkurrensupphandling är en beprövad metod för att uppnå hög kvalitet och för att effektivt förvalta offentliga medel. Det är den vägen och inte avtalsvägen som Sida bör gå.